

Vedení FIFA v noci ze čtvrtka na pátek téměř jednomyslně odhlasovalo plán, který by měl zásadně omezit přístup cizích hráčů do domácích fotbalových soutěží. Jedná se o tzv. zásadu 6+5, podle které by každý tým měl zahajovat zápas alespoň s 6 národními fotbalisty. Prezident světové fotbalové federace Sepp Blatter ve prospěch plánu 6+5 argumentuje tím, že mnohé kluby kvůli fotbalové migraci ztratily svoji identitu: „*Postupem let ztratily těmito nákupy nejprve lokální, regionální a nakonec i národní identitu*“, říká Blatter doslova.

Fotbal jako masový konzum

Pravidlo 6+5 by se logicky dotklo nejlepších evropských týmů – typickým příkladem je londýnský Arsenal, který je proslulý skupováním nejlepších hráčů světa a často obviňován z toho, že tak dělá na úkor výchovy vlastních talentů.

Dříve, než začneme protestovat nad tím, že záměr FIFA je neslučitelný s evropskými hodnotami, jak ostře deklaruje Evropská unie, je lepší zamyslet se nad dnešní podstatou fotbalu a masových sportů vůbec. Jsou ještě pořád hrou, místem sportovního ducha a odpočinku diváků?

Je nepochybné, že tradice masových sportů vyjadřuje již od dob starověkého Říma ono pověstné „chléb a hry“. Davu je nabídnuto odreagování se, částečný únik z každodenních problémů, ale zároveň možnost ventilace vlastních emocí, jak pozitivních, tak negativních.

To je ovšem do jisté míry podstatou každého kulturního vyžití. Proto na počátku moderní éry začala každá země tehdy „civilizovaného světa“ podporovat fotbal, lední hokej, baseball, každá podle vlastní tradice a preference.

S nástupem globalizace se cosi změnilo. Fotbal ztratil punc sportu a stal se spíše útočištěm globálního byznysu, trhem, kde proudí finanční toky astronomických hodnot a místem, kde gigantické obchodní společnosti nabízejí otupělému davu své výrobky. Sportovci (v tomto případě fotbalisté), přestávají být skutečně sportovním vzorem, ten tam je antický ideál antického Diskobola, místo toho pomáhají prodávat symboly globalizovaného světa (Pepsi, Coca-colu) a určují trendy extravagantních účesů.

Fotbal jako týmová spolupráce, obětování se pro společný cíl a hra, ztrácí svůj smysl. Kde dříve hrála stěžejní úlohu píle, kamarádství, tvrdý trénink a osobnost trenéra, která dovedla tým stmelit do jednoho muže, tam dnes létají miliardové sumy. Světoví multimiliardáři, kteří dnes vlastní většinu špičkových klubů, si mohou dovolit skupovat největší hvězdy z jednotlivých evropských lig. Ochuzují tak méně významné evropské soutěže a většinu fotbalového talentu agregují do „skupiny vyvolených“.

Tragické je, že tato skupina není vytvořena přirozeným vývojem a skutečnými sportovními a

technickými dovednostmi hráčů, ale primárně tím, že jsou hráči s nejlepšími fyzickými a technickými schopnostmi skupováni touto elitou. Letošní semifinále Ligy mistrů, kde tři ze čtyř týmů pocházely z anglické Premiér League (Manchester United se nakonec stal vítězem celé soutěže), je přímým důsledkem těchto jevů a popřením původního smyslu.

Fotbal jako globální hra na sport

Zglobalizování fotbalu není jen problémem pro pestrost jednotlivých národních lig, ale úzce souvisí i s postavením fotbalu na světové a vzájemným soupeřením na mezinárodní scéně. Naturalizování potomků imigrantů ze severní Afriky například ve Francii a jejich pozdější starty za národní fotbalový tým jinak „bílé“ Francie, mohou být samozřejmě obrovským plusem a zvýšit kvalitu daného národního týmu, pokud se však děje v masovém měřítku (jak pozorujeme dnes), nastává problém.

Návrh, který FIFA nakonec odsouhlasila, postihuje pouze problematiku jednotlivých klubů jednotlivých lig. Národní reprezentace, jejichž kádry začínají být čím dál více složené z naturalizovaných evropských cizinců, jsou ovšem přímým odrazem zglobalizování fotbalu na národně ligové úrovni.

Byť nepřímou souvisí s masovou imigrací, vyjadřuje zajímavou otázkou, která je s ní spojena. Z čistě kvalitativního hlediska je fakt, že například francouzská fotbalová reprezentace je složená z valné většiny z naturalizovaných cizinců, pro francouzský fotbal pozitivem. Na druhou stranu potlačuje možnost vyniknutí domácích, „domorodých“ hráčů.

Příliš otevřená imigrační politika, jíž je tato situace vyústěním, ochuzuje v tomto případě nejen „domorodé“ Francouze, ale především země původu takových hráčů a degraduje mezinárodní sportovní soupeření na globální hru mezi týmem A a B. Představme si hypotetickou situaci, kdy v budoucnu bude každý národní tým rovnoměrně složen z hráčů evropského původu, asijského původu, či afického, nebo původu blízkovýchodního. Potlačení identit jednotlivých národních týmů dojde ke „zplanetárnění“ celé soutěže a pozbude smyslu mluvit o soupeření Anglie, Francie, Brazílie, Itálie, Ruska, Číny, Řecka, Japonska, Austrálie, Spojených států atd. Půjde o soutěž nečitelných klubů s červenými, modrými, bílými a kanárkově žlutými dresy.

To je důvod, proč je nařízení FIFA správným krokem. Je nadějí na to, že časem se jednotlivé národní ligy vrátí do původních kolejí. Oslabí sice kluby, počítané mezi světovou špičku, ale na druhou stranu zvýší konkurenci mezi jednotlivými týmy. Nejde však ve sportu a ve fotbale zvláště, náhodou právě o to?